

Harold Wilson v pokoj - mlajši naprej

V torek je iznenada prispela iz Londona vest, da je odstopil britanski ministrski predsednik Harold Wilson, ki je tudi eden izmed glavnih laburističnih voditeljev.

Ministrski predsednik je bil osem let zaporedno, kar je najdalje v tem stoletju v Angliji. Star je komaj 60 let, vendar pa je mnenja, da je treba v tej starosti prepušiti vodstvo države mlajšim rokam, zlasti glede na to, da se čuti sam utrujen. Zadnji šas je moral voditi hudo parlamentarno debato glede gospodarske politike svoje vlade, v kateri je bil poražen, ker so tudi nekateri poslanci laburistične stranke glasovali proti vladi. Ko pa je nato zahteval zaupnico, jo je dobil. Vendar je verjetno ta dogodek pospešil njegovo odločitev, da odstopi, čeprav je že lani napovedal, da bo letos odstopil. Njegov odstop bo stopil v veljavo, takoj ko mu bo laburistična stranka določila naslednika.

Harold Wilson je mnenja, naj nove probleme v britanski državni politiki rešujejo novi ljudje. Med kandidati za njegovega naslednika so 58-letni kancler državnega zaklada Denis Healey, ki pa nima podpore laburistične levice, ker je za odločno manjšanje državnih izdatkov, zunanji minister James Callaghan, ki pa je star že 64 let in zato ne bi smel imeti mnogo možnosti kljub temu, da velja za favorita. 55-letni notranji minister Roy Jenkins in minster za energijo Tony Benn. Jenkins velja v laburistični stranki za desničarja, Benn pa za levičarja. V pošteve pa pride tudi neka ženska

(dalje na 3. strani)

KRIZA, KI NIMA PRIMERE

Velika večina ljudi, ki te dni poslušajo radio in televizijo ter prebira dnevni tisk, se verjetno ne zaveda, da preživlja Italija takšno gospodarsko krizo, ki nima primere v vsej povojni zgodovini. Na deviznih tržiščih je italijanska lira ponovno občutno padla tako v primerjavi z ameriškim dolarjem kot tudi v primerjavi z večino evropskih valut. Za en ameriški dolar je bilo treba na primer v sredo zjutraj odšteti kar 860 lir, kar pomeni, da se je lira razvrednotila za več kot 25 odstotkov v primerjavi z letošnjim januarjem. Kaj to pomeni?

Ker je Italija velika uvoznica surovin, ki jih je treba plačati v trdni valuti, je jasno, da je njihova cena naravnost vrtoglavo poskočila, kar nujno katastrofalno vpliva na plačilno bilanco, katere primankljaj je prvi vir in vzrok inflacije. Ta pa pomeni predvsem čedalje šibkejšo kupno moč denarja, skratka vedno večjo revščino in brezposelnost.

Za sedanje nadvse resno in zaskrbljujoče gospodarsko stanje v državi je seveda več vzrokov, ki jih tu ne moremo podrobno navajati. Neizpodbitna resnica pa je, da so časi »italijanskega gospodarskega čudeža« že nekakšne sanje in da grozi resna nevarnost, da bo italijansko ljudstvo tako rekoč čez noč ob gospodarske — in ne samo te — pridobitve, ki jih je ustvarila generacija v dveh desetletjih trdega dela po drugi svetovni vojni.

Preprosta resnica je, da se je treba v te-

žavnih časih sprijazniti tudi z velikimi žrtvami, skratka »stisniti pas«, kot pravimo po domače. Toda za takšne neprijetne odločitve je treba imeti najprej trdno voljo in mora zlasti nekdo od »višjih« dati dober zgled.

So sedanje mlajše italijanske generacije na kaj takega pripravljene? To je veliko vprašanje, ki mu ni lahko in z gotovostjo odgovoriti. Prav tako ni mogoče trditi, da se mlajše generacije morejo po nekom zgle dovati, glede na brezštevilne korupcije, na razsipanje javnega denarja, na karierizem, komolčarstvo in na strašno zmedo ter pravo anarhijo v javni upravi, za kar nosijo vrhano mero odgovornosti srednje in starejše generacije.

Že iz tega, kar smo navedli, jasno izhaja, da kriza ni samo gospodarske, ampak tudi izrazito moralne in politične narave.

Spričo takšnega skoraj obupnega položaja bi bilo naravno, da bi država razpolagala s trdno in odločno vlado, česar vsega pa ni mogoče trditi o sedanji enobarvni demokristjanski vladi predsednika Mora, ki nima večine v parlamentu in ki so jo sestavili predvsem zato, ker država pač ne more biti brez vlade. Tudi to je znak velike politične krize, ki je seveda eden glavnih vzrokov sedanjega stanja v državi.

Nič čudnega ni, če se spričo vsega tega nudi te dni v Rimu prizor kot iz kakšnega filma. Ministri in visoki vladni funkcionarji so kot zbegani, mrzlično zasedajo na dolgih nočnih sejah, dajejo nasprotujoče si izjave, tako da ima navaden zemljan vtis, kot da so zgubili glavo. Kje je zdaj njihovo prevzetno samozadovoljstvo, ki je nekdanj zija-
lo z njihovih obrazov?

Medtem ko pišemo, napovedujejo, da bo vlada, glede na naravnost katastrofalno stanje lire, sprejela na prihodnji seji zlasti naslednje ukrepe: 1. občutno bo podražila bencin, tako da se govori o 500 ali celo 600 lirah

(dalje na 2. strani)

—o—

Neodločnost pri Korošcih?

Na Koroškem se zaostrujejo polemike v zvezi z nameranim štetjem slovenske manjšine. Videti pa je, da si slovenska stran še vedno ni na jasnem, kako naj reagira na to namero: ali naj pristane na štetje ali ne. Zdi se, da si politično vodstvo manjšine ni enotno o tem.

RAZPAD LIBANONA?

Zaostritev političnih in ideoloških nasprotij na Bližnjem vzhodu je s časom zelo zaostrila tudi verska in narodnostna razmerja v Libanonu do take mere, da je zdaj v nevarnosti nadaljnji obstoj te države. Libanon je v bistvu umetna državna tvorba, ker so jo ustanovili Francozi prvotno v obliki svoje kolonije oziroma mandatne dežele. Kot taka je postala leta 1943 neodvisna država, ne da bi bila prej temeljito uredila svoje narodnostne in verske probleme. V grobem so se kristjani in mohamedanci domenili le za delitev oblasti na vrhu države, tako da naj bi bil predsednik republike vedno kristjan (ker so imeli kristjani tedaj še rahlo večino prebivavstva), predsednik vlade pa mohamedanec. Zadnja leta pa je število mohamedanskega prebivavstva preseglo število kristjanov, razen

tega se je mohamedansko prebivavstvo, ki pripada največ narodu Druzov, že od nekdaj znanemu po svojem mohamedanskem fanatizmu, politično zelo radikaliziralo v zvezi z arabskim protizraelskim in protizahodnim gibanjem, medtem ko so ostali kristjani, ki pripadajo po večini narodu Maronitov, na strani Zahoda in gojijo simpatijo do Izraelcev.

Zadnje dni je bil napravljen poskus vojaškega državnega udara, ki je bil naperjen proti krščanskemu državnemu predsedniku Franjieu in lahko zato domnevamo, da tičijo za njim mohamedanski krogi in Sirci. Ker pa je krščanski del prebivavstva gospodarsko močnejši in ker je krščansko prebivavstvo tudi bolj izobraženo, je pričakovati, da ne bo mirno sprejelo ta-
(dalje na 2. strani)

RADIO TRST A

: : NEDELJA, 21. marca, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša. 9.45 Glasba Niccolaja Paganinija. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder: »Joe med pirati«. Napisal Jack London, dramaturgiral Desa Kraševac. Prvi del. Radijski oder. Režija: Miro Opelt. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Glasbena skrinja. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj. 13.30-15.45 Glasba po željah. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 Nedeljski koncert. 16.30 Šport in glasba. 17.30 »Afera«. Drama, napisal Primož Kozak. SSG v Trstu. Režija: Adrijan Rustja. 19.05 Zvoki in ritmi. 20.00 Šport. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 22.00 Nedelja v športu. 22.10 Sodobna glasba. 22.20 Glasba za lahko noč.

: : PONEDELJEK, 22. marca, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.40 Radio za šole (za srednje šole): »Ohranimo naše gozdove«. 12.00 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Radio za šole (za srednje šole — ponovitev). 18.50 Scenska in baletna glasba. 19.10 Odvetnik za vsakogar, pravna, socialna in davčna posvetovalnica. 19.20 Jazz glasba. 20.00 Športna tribuna. 20.35 Slovenski razgledi: Naši kraji in ljudje v slovenski umetnosti - Violončelist Edi Majaron, pianist Andrej Jarc. Bohuslav Martinu: Variacije na slovaško temo; Arabeske - Slovenski ansambli in zbori. 22.15 Glasba za lahko noč.

: : TOREK, 23. marca, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 12.50 Revija glasbil. 13.30 Postni govor: »Križev pot in križanje« (Jože Jamnik). 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Pianist Martin Jones. 18.55 Jazz trio Oscarja Petersona. 19-10 Bridge in pikaste pred mikrofonom: srečanje z igravcem Stanetom Raztresenom (8. oddaja). 19.20 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba. 20.00 Šport. 20.35 Leoš Janáček: Zadeva Makropulos, opera. 22.10 Glasba za lahko noč.

: : SREDA, 24. marca, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.40 Radio za šole (za I. stopnjo osnovnih šol): »Spoznavajmo človeka in naravo: na sprehodu«. 12.00 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Radio za šole (za I. stopnjo osnovnih šol - ponovitev). 18.50 Sopranistka Maria Cristina Della Pietra in Cecilija Zavaldi Taticek, tenorist Bruno Paulich, basist Nevio Carbatti, pianistka Anna Luci Sanvitale. 19.10 Avtor in knjiga. 19.30 Western-pop-folk. 20.00 Šport. 20.35 Simfonični koncert. Vodi Maurizio Arena. 21.30 Glasba za lahko noč.

: : ČETRTEK, 25. marca, ob: 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Slovenski razgledi. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Karol Pahor: Prvi kvartet. 18.55 Jazz ansambel Renata Sellanija. 19.10 Dopisovanje Francesco Leopoldo Savio - Matija Čop (Martin Jevnikar). 19.25 Za najmlajše: »Pisani balončki« (Krasulja Simoniti). 20.00 Šport. 20.35 »Uslišana prošnja«. Radijska drama, napisal Ivan Bukovčan, prevedla Nada Konjedic. RO. Režija: Jože Peterlin. 21.40 Glasba za lahko noč.

: : PETEK, 26. marca, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.40 Radio za šole (za II. stopnjo osnovnih šol): »Poslušajmo in ilustrirajmo!«. 12.00 Opoldne z vami. 13.00 Postni govor: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo« (Jože Kunčič). 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Radio za šole (za II. stopnjo osnovnih šol - ponovitev). 18.15 Pianist Umberto Tracanelli. 19.10 Manlio Cecovini: »Dolga pot in postanek«. 19.20 Jazz glasba. 20.00 Šport. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Vokalno instrumentalni koncert. Vodi Bruno Rigacci. 21.55 Glasba za lahko noč.

: : SOBOTA, 27. marca, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Poslušajmo spet. 13.30-15.45 Glasba po željah. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Romantična simfonična glasba. 18.55 Glasba iz filmov. 19.10 Po družtvih in krožkih: Prosvetno društvo Slavec v Ricmanjih. 19.25 Pevska revija. 20.00 Šport. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Odskočna deska« (Adrijan Rustja).

Kriza, ki nima primere

(nadaljevanje s 1. strani)

za liter bencina super. Ta podražitev pa naj bi veljala le za približno mesec dni. Možno pa naj bi bilo tudi racioniranje bencina, s čimer bi se znatno zmanjšala potrošnja;

2. racionalizirala naj bi papir, češ, da je velik primanjkljaj v plačilni bilanci posledica tudi uvoza lesa in celuloze, ki sta potrebna za proizvodnjo papirja. V tem primeru bi vlada lahko odredila zmanjšanje strani dnevnikov in tednikov;

3. zvišala bo davek na dodatno vrednost mesa, odredila zaprtje mesnic za 15 dni na mesec ter omejila uvoz mesa v sporazumu z Evropsko gospodarsko skupnostjo;

4. vsako posamezno ministrstvo pa bi moralo zmanjšati izdatke za en do pet odstotkov.

Že zdaj pa je gotovo, da se bo davek na dodatno vrednost (IVA) določenih luksuz-

RAZPAD LIBANONA?

(Nadaljevanje s 1. strani)

ke spremembe in da bo na novo izbruhnila državljanska vojna, ki je že pretekle mesece pordečila ceste v Beirutu s krvjo. Lahko se zgodi, da bo Libanon kot država razpadel v dve novi tvorbi, kar pa lahko povzroči intervencijo Sircev in Izraelcev. To pa bi moglo sprožiti novo vojno med Arabci in Izraelci.

nih artiklov znatno povečal. Na mednarodnih posvetovanjih pa so govorili tudi o povečanju registrskega davka in prometnega davka na večje avtomobile.

Gotovo drži, da vlada predsednika Mora ne bo mogla nekaj učinkovitega ukreniti za izhod iz sedanje hude krize, če ne bo imela trdne podpore parlamenta in zlasti vseh zdravih družbenih sil. Je to v današnjih razmerah uresničljivo? To je veliko vprašanje, na katerega danes ni mogoče z gotovostjo odgovoriti.

—o—

STAROST »PEKINSKEGA ČLOVEKA«

Britanski antropolog Richard Leakey, ki pa je kenijski državljani, je izjavil v predavanju na antropološkem kongresu v Washingtonu, da je živel takimenovani »pekinški človek« pred poldrugim milijonom let. Rekel je tudi, da je lobanja pekingskega človeka podobna lobanji, ki jo je on našel lani v Keniji. Z metodo žarčenja pa je odkril, da je tisti človek živel pred poldrugim milijonom let. Glede na podobnost obeh lobanj je torej sklepati, je rekel Leakey, da sta približno enako stari. Doslej so mislili, da je živel »pekinški« človek pred pol milijona let. Dejansko je torej kar milijon let starejši. Ljudje živijo na zemlji mnogo več časa, kot so znanstveniki doslej domnevali.

Jugoslovanski predsednik Tito se mudi na državnem obisku v srednji Ameriki. Obiskal je Mehiko in Panamo.

SKOZI DALJNOGLED

ARABSKE GROŽNJE ITALIJANSKEMU ČASNIKARJU

Stalni odbor ministrov za informacije arabskih držav se je — kot poročajo nekateri arabski listi — ukvarjal na svojem nedavnem zasedanju z znanim italijanskim časnikarjem Indrom Montanellijem in njegovim dnevnikom »Il Giornale nuovo«. Odbor je zagrozil Montanelliju, češ da vodi njegov list »absolutno filoizraelsko in antiarabsko linijo«. Zagrozil je, da bo preučil »ukrepe, ki jih bo treba podvzeti proti temu časnikarju in njegovemu listu«. V Rimu obstaja baje nekaj »arabski urad za bojkotiranje«, ki je zahteval take ukrepe proti njima.

Montanelli pravi v svojem komentarju: »Omenjamo to dejstvo ne toliko zato, da bi spodbudili kasne reflekse italijanskih oblasti, ki v takih primerih navadno posežejo vmes, ko so se stvari že zgodile, ampak predvsem zato, da bi javili bralcem, v kakšnih razmerah delajo danes tisti, ki verjamejo brez pretiravanja in brez strahu v svobodo informiranja.«

Montanelliju in listu grozijo tudi »Rdeče brigade«.

JE EKONOMIJA ŠE ZNANOST?

Spričo kaosa, ki je zajel svetovno gospodarstvo, se je treba vprašati, ali sploh obstaja nekaj, kar bi lahko imenovali »ekonomska veda«. Na univerzah sicer predavajo ekonomsko znanost, toda kaj si je pred-

stavljati pod tem? Če bi zares obstajala eksaktna ekonomska znanost, bi moralo temeljiti gospodarstvo kot celota in v vsaki državi še posebej na nekih objektivnih, »znanstvenih« osnovah, o katerih ne bi smelo biti več diskusije. Dejstva pa kažejo, da takih »objektivnih« osnov ni. Komunistični sistemi zmagoslavno in škodoželjno govorijo o krizi »kapitalističnega« gospodarstva, toda pri tem tendenčno nočejo videti, da je v krizi tudi »socialistično gospodarstvo«, ki prav nič ne zaostaja za kapitalističnim, kar zadeva inflacijo in draginjo. Če je v čem na boljšem, je samo na tem, da tam ni svobodnih sindikatov, ki bi si upali sprožiti val stavk za višje mezde, in postavljati vladi ultimatum ter jo prisiliti, da spremeni svoje gospodarske načrte; da je tam vse gospodarstvo dejansko vedno v vojnem stanju, kot na Zahodu samo v času vojne, da so plače kronično nizke, tako da lahko pozname država vso »večvrednost« dela v svoje namene in za sanacijo primanjkljajev in da država zavira uvoz na račun življenjske ravni in izbire? Toda je to ekonomska znanost? Če bi Zahod postavil svoje gospodarstvo na takšne pri Sovjetih izposojene temelje, bi bil delavski razred prvi, ki bi protestiral, ker bi pravilno spoznal, da je taka »ekonomska veda« naperjena zoper njega. Po drugi strani pa sta inflacija in monetarna kriza podrla vse liberalistične gospodarske teorije o varčevanju kot osnovi gospodarske rasti in o sistemih na zaviranje inflacije. Ekonomska »veda« se je zredcirala v gole teorije,

Helsinški duh komaj še brli

Toliko proslavljeni »helsinški duh pomirjenja« zdaj, pol leta po konferenci v Helsinkih, komaj še brli. Stvarni ljudje tudi tedaj niso veliko dali na povodenj lepih fraz, ki so se zlivale iz finskega glavnega mesta, toda niso se hoteli kazati pesimiste in so upali, da se bosta obe strani vendarle potrudili, da bi dali tamkajšnjim sklepom nekaj konkretne veljave. Toda sovjetski tabor je očitno vzel zadevo le bolj s propagandne strani in ni dejansko v času, ki je preteklo od tedaj, pokazal nikakega resnega namena, da bi olajšal pretakanje informacij in idej med Vzhodom in Zahodom ali olajšal pritisk na disidente doma, ki veljajo za nosače »neuradnih«, ali z besedami sovjetskih oblastnih krogov, »uvoženih«, »sovražnih« idej. Temu se je pridružil še nezmanjšani sovjetski ekspanzionistični pritisk na vse strani, ki ga obsojajo zlasti na Kitajskem, kaže pa se tudi v Evropi, zlasti na Norveško, pa tudi na Jugoslavijo; najbolj pa je zastrupilo mednarodno vzdušje in ošibilo helsinškega duha sovjetsko vmešavanje v Angoli. Američani, kot kaže, zlasti te zadnje zadeve ne morejo in nočejo prebaviti in na obzorju ameriško-sovjetskih odnosov so se nakopili temni oblaki. Trenutno je slišati iz njih le rahlo zamolklo grmljavico, toda vsak hip jim lahko presekajo bliski.

Sovjetska zveza je očitno spet prenapela lok. Človek se začudeno sprašuje, kaj jo žene k temu. Ali zares pretirano zaupanje v lastno oboroženo moč? Ali nezadržna želja, da bi pomerila svoje sile z Zahodom (in s Kitajsko) v prepričanju, da mu je brez nadaljnjega kos? Ali nekaka pijanost nad dosedanjimi uspehi? Verjetno pa teorija, da je Zahod zabredel v neozdravljivo, usodno in dokončno gospodarsko in politično krizo, o kateri je govoril tudi Brežnjev na nedavnem kongresu sovjetske partije. Zdelo se je, da gre za fraze, s katerimi je hotel poudariti uspehe sovjetske (zlasti svoje) politike in zagotoviti veliko prihodnost Sovjetske zveze. Kaže pa, da je verjel lastnim frazam in da je res prepričan, da zvojni Zahodu navček. Menda ga že kar sliši v ušesih kot tudi nekateri drugi sovjetski poljudni teoretiki. To jih dela drzne in izživalne, kar je opaziti — če smemo verjeti vestem, ki prihajajo iz srednje Azije — agresivnejše tudi na kitajskih mejah. Nedvomno prihaja to trše sovjetsko stališče do izraza tudi v odnosu do Jugoslavije.

Toda pri tem zapada Sovjetska zveza v staro napako vseh režimov, ki se čutijo

preveč trdni in močni, da namreč preenjujejo lastne sile in možnosti. V bistvu je Sovjetska zveza kljub množici afriških in raznih drugih držav, ki sekundirajo njeni protizahodni politiki, osamljena, kajti tisto filosovjetsko stališče nekaterih arabskih in afriških držav je v bistvu demagogija, ki ne bi prenesla preizkušnje, vsekakor pa v resnem primeru ne bi nič koristila Sovjetski zvezi. Ta bi se znašla osamljena, stisnjena med Zahod in Maotsetungovo Kitajsko. Če se upošteva, da predstavlja Sovjetska zveza edini še ohranjen kolonialni imperij, v katerem je nad polovico prebivalstva neruske narodnosti, ki verjetno le čakajo na priložnost, da uveljavijo svoje protikolonialistične zahteve in namere, bi se znašlo okrog sto milijonov Rusov v spopadu z Zahodom in s Kitajsko; proti sebi dve milijardi človeštva. Zahodna Evropa in Amerika bi imeli velikansko materialno premoč. Pomisliti je treba samo na motorizacijo, ki je v Sovjetski zvezi še vedno v začetnem štadiju. Sovjetska zveza bi ne obvladala razdalj, tudi če bi v začetku spopada dosegla kake uspehe v srednji in zahodni Evropi ali v srednji Aziji. Konec bi bil jasen že vnaprej. Atomskega orožja pa si Sovjeti verjetno sploh ne bi upali uporabiti.

Samo trenutna omamljenost od lahkih uspehov lahko torej zapelje sovjetske voditelje do tega, da bi se zanašali v svoji

svetovni politiki na svojo vojaško moč. Taka osamljenost pa ne more dolgo trajati. Že preprost račun na koščku papirja jim pokaže, kako je taka politika tvegana in brez vsake možnosti na uspeh. Morda bi pri tem celo ustregli komu, ki komaj čaka na tako priložnost — na tako sovjetsko napako.

—o—

OBCNI ZBOR DRUŠTVA SLOVENSКИH IZOBRAŽENCEV

V ponedeljek je bil v Trstu redni občni zbor Društva slovenskih izobražencev. Udeleženci so najprej počastili z enominutnim moikom pred kratkim umrlega predsednika prof. Jožeta Peterlina, nato pa sta Saša Martelanc in Julka Štrancar poročala o delovanju društva v pretekli sezoni. Med obširno razpravo so govorili o bodoči društveni dejavnosti, pri čemer so posvetili največjo pozornost zlasti letošnjim študijskim dnevom v Dragi. V tej zvezi so že začrtali osnutek programa predavanj.

Na volitvah je bil izvoljen novi odbor, v katerem so vsi dosednji člani, na novo pa so bili izvoljeni dr. Bogo Senčar, dr. Marijan Bajc, prof. Alojz Rebula in Marij Maver. Novi odbor bo na prvi seji izvolil predsednika.

—o—

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

Pavel Golia

SRCE IGRAČK

V torek, 23. marca ob 15.30

PROSTOR MLADIH

IMAŠ STIL?

O ljudeh, ki nam napravijo močan in dober vtis, pravimo z modnim izrazom, da »imajo stil«. To pomeni, da se vedejo in ravnaajo tako, kot je v skladu z njihovo osebnostjo, in da s tem svojo osebnost še poudarjajo in ji dajo priti še bolj do veljave. Njihovo nasprotje so tisti, ki kljub svojim dobrim lastnostim vzbujajo vtis medlosti, nejasnosti, neodločnosti in zanemarjenosti bodisi v vedenju bodisi v oblačenju.

Dekletu, ki »ima stil«, ni potrebno, da bi bila lepa ali oblečena tako, da vzbuja pozornost. Pozornost bo vzbudila s skladnostjo svoje pojave in svojega nastopa, z u ravnoteženostjo svojega vedenja, s čutom za estetiko in dostojnost.

Ne bo se krohotala »kot nora«, če kdo pripoveduje šale, ne bo se dala v družbi fantov »božati kot mačka«; ne bo pozabila na dober okus pri vsem, kar dela, in na pamet pri vsem, kar govori. K stilu spada seveda tudi takt, ki je v bistvu obzirnost do drugih in sposobnost, da se vživimo v njihov položaj, zlasti če so žalostni ali se znajdejo v zadregi. Takt je morda človeku prirojen, vendar se ga da tudi naučiti. To je vljudnost plus srčna plemenitost in prisotnost duha.

Fant v »stilu« pa je v bistvu nasprotje tistega, čemur pravimo šleva. Je živahen, aktiven, športen tip, tudi če ni član kake »enajsterice« ali »peterke«. Biti športen pomeni negovati in vzgajati svoje telo, da lah-

ko prenaša napore, in da je sposoben sodelovati tudi v samo improviziranih športnih nastopih, ne da bi mu zmanjkalo sape. Biti športen po duhu pa pomeni biti tovariški in pogumen. Fant, ki ima stil, lahko ima dolge lase in »jeans«, ne hodi pa okrog zanemarjen in umazan. Ne boji se občevanja z drugimi in v pogovorih mu ne zmanjka vsak hip snovi za pogovor. Ve, kaj hoče in se temu primerno obnaša. Ni mevža nasproti dekletom, je vesel in tovariški z njimi, jim pomaga, kjer je treba, kot tudi vsem drugim, ter drži besedo, če nekaj obljubi ali če se domeni za kak sestanek. Ne izgovarja se, da je pozabil, ali da ni imel časa. Točnost nujno spada k stilu.

Surovost je nasprotje stilu, v skladu z njim pa je odločnost. Poza — hlinjenje in ravnanje brez prepričanja — hitro izdata fanta in dekleta, da nimata stila. K stilu spada iskrenost, a ne klepetavost. Ne zaupati drugim stvari, ki se jih nič ne tičejo in o katerih morda ne bodo mogli držati jezika za zobmi. S tem pa bi lahko škodovali tistemu, ki se jim je zaupal, kot tudi drugim. Stil — to je čilost, resnost značaja, pogum do lastnega mnenja, ne pa ugovarjanje za vsako ceno. K stilu spada tudi nasmeh namesto hipnega užaljenega reagiranja, če opazimo, da nas hoče kdo užaliti ali da se ne zmeni za nas. Stil, to je samozavest, a ne ošabnost, predvsem pa zaupanje v samega sebe in v svoje sposobnosti, kdor hoče biti »v stilu«.

HAROLD WILSON V POKOJ — MLAJŠI NAPREJ

(Nadaljevanje s 1. strani)

in sicer ministerka za nadzorstvo nad cunami in za zaščito potrošnikov Shirley Williams. Kot gentlemani angleški publicisti ne navajajo njene starosti, a jih bo imela blizu 50.

Wilsonov odstop je presenetil do neke mere predvsem zato, ker je odstopil v tako dramatičnih dneh, ko se je znašel funt šterling v hudi krizi. Vendar pa kaže, da njegov odstop nima direktne zveze s sedanjo monetarno krizo.

Zahteva po spremembi sedanjega načrta za avtoport pri Fernetičih

Glavni odbor Slovenskega gospodarskega združenja v Trstu je na svoji zadnji seji, v ponedeljek 15. marca, soglasno sprejel sklep, s katerim je zadolžil predsedstvo, da se še dalje zavzema za zaščito članov zaradi gradnje suhozemskega terminala pri Fernetičih in vpliva pri oblasteh za spremembo načrta, ki naj bi avtoport prenesla na desno stran državne ceste.

Med razpravo so izvedenci ugotovili, da je sprememba lokacije tudi sedaj možna. No-

Dne 12. t.m. je na univerzi Ca' Foscari v Benetkah promoviral z odliko Ivana Suhadolc. Prijatelji ji iz srca čestitajo in ji želijo še veliko uspeha. Čestitkam se pridružuje uredništvo Novega Lista.

va rešitev bi omogočila smotrnejše usklajevanje avtoporta na italijanski strani z jugoslovanskimi suhozemskim terminalom in, kar je še najbolj pomembno, vzporeditev te strukture z industrijsko cono, katero predvideva osimski sporazum.

POROČILO O DELOVANJU NARODNE IN ŠTUDIJSKE KNJIŽNICE V TRSTU

Narodna in študijska knjižnica v Trstu je razposlala razmnoženo poročilo svojih odborov o svojem delovanju v letu 1975. Poročilo je precej izčrpno in razgrinja pred nami podrobno in obilno delo, ki ga je knjižnica opravila v preteklem letu. Iz njega zvemo, da je imela ob koncu lanskega leta nad 52.000 knjig, obračun za l. 1975 pa je znašal okrog 35 milijonov lir. Knjižnica je središče obsežne živahne kulturne in tudi razstavne dejavnosti, bori pa se s problemom prostorov. Knjižnica ima poleg knjižničnega še več drugih odsekov: zgodovinskega, za slovenski jezik in za etnografijo. Kaže pa, da naša javnost premalo sodeluje z njo in je ne podpira tako, kakor bi morala, posebno kar zadeva prispevanje materiala za razne zbirke oziroma odseke, npr. za etnografskega.

V obdobju, ko je država v hudi gospodarski stiski, bi takšna rešitev omogočila znatno zmanjšanje potrebnih naložb. S presusmeritvijo postajališča bi se predvsem izognili hudi gospodarski in etnični škodi, ki bi jo izvedba sedanjega načrta povzročila Fernetičem in repentaborski občini.

Predsedstvo Slovenskega gospodarskega združenja bo pripravilo osnutek upravne preureditve ustanove in spremembo nekaterih točk statuta, da bi zagotovilo uspešnejšo pomoč članom v davčnem in sindikalnem pogledu. Popravke bodo predložili občnemu zboru, ki bo maja meseca.

—o—

NOVA SODNA OBVESTILA V ZVEZI Z RIŽANO

V torek bi se bila morala nadaljevati razprava pred tržaškim porotnim sodiščem zaradi zločinov v Rižarni. Morali bi prebrati zapisnik o zaslišanju odvetnice Shellander v Milanu. Obravnava pa je bila odložena zaradi bolezni prisednega sodnika dr. D'Amata. Proces se bo po vsej verjetnosti nadaljeval v ponedeljek. Medtem krožijo vesti o dodatni preiskavi preiskovalnega sodnika dr. Serba, morda na osnovi dokumentov, ki jih je sodišču predložil ljubljanski zgodovinar dr. Ferenc. Preiskovalni sodnik naj bi bil na tem, da odpošlje sodna obvestila skupini petih nekdanjih nacističnih veljakov v »Adriatisches Kunstelandu«.

ŠE O RABI SLOVENŠČINE V TRŽAŠKEM OBČINSKEM SVETU

V petek, 12. marca se je sestal tržaški občinski svet. Dnevni red je obsegal odgovore na svetovalska vprašanja, potrditev sklepov odbora in najetje posojil za poravnano deficita Acegata.

Med sejo pa je prišlo do zanimivega razpleta, ki potrjuje, da je načelo o prepovedi posegov v slovenščini iz trte izvit. V dnevni red sta bili namreč vpisani dve svetovalski vprašanji komunistične skupine, ki sta bili sestavljeni v slovenščini s priloženim uradnim prevodom. Ob glasovanju o odobritvi zapisnika, v katerem je bil vključen tudi slovenski tekst, se je temu uprl misovski predstavnik in trdil, da raba slovenščine v zapisniku ni dovoljena na osnovi prefektovega pisma, zaradi česar je župan Spaccini prepovedal govoriti v slovenščini svetovalcu Slovenske skupnosti Dolharju.

Župan je izvajanje misovskega predstavnika zavrnil, češ da je vprašanje opremljeno z uradnim prevodom. Za odobritev zapisnika z vprašanji v slovenščini so glasovali vsi svetovalci razen misovcev in enega liberalca, nekdanji republikanec Gasperini pa se je vzdržal.

—o—

GLASBENA MATICA - TRST

Sezona 1975-76

Osmi abonmajski koncert

ACI BERTONCELJ - KLAVIRSKI RECITAL

V petek, 28. marca 1976 ob 20.30
v Kulturnem domu v Trstu

Tržaška pokrajina proti slovenskemu šolskemu okraju

Pred dnevi je posebna komisija tržaške pokrajinske uprav izdelala načrt o porazdelitvi šolskih okrajev na Tržaškem. Osnutek načrta je uprava predložila v pretres pristojnim odborništvom tržaške in ostalih občin v pokrajini.

Za tržaško občino je predložila osnutek tudi konzultam. V prihodnjih dneh se bo torej razvila razprava, ki je zelo pomembna za slovensko narodno skupnost. Slovenci v deželi so se soglasno izrekli za samostojni šolski okraj. V osnutku tak okraj ni pred-

viden, čeravno komisija omenja nujnost ustanovitve nekega posebnega organa, ki naj bi zagotovil samostojno upravljanje šol s slovenskim učnim jezikom na podlagi že obstoječega ustroja.

V deželnem merilu obstaja pa le deželna komisija za slovensko šolstvo. Po prvem pregledu osnutka je jasno razvidno, da tržaška pokrajinska uprava ne upošteva plebiscitarne zahteve slovenske narodne skupnosti. Izvoljeni šolski organi, sindikat, kulturno prosvetne organizacije in politične sile se morajo čimprej seznaniti s predlogom o ustanovitvi treh šolskih okrajev v tržaški pokrajini, v katere so vključili tudi šole s slovenskim učnim jezikom in potrditi zahtevo po enotnem samostojnem slovenskem šolskem okraju.

—o—

POSVETOVANJE O ŠOLSTVU V ITALIJI IN NEMČIJI

V Nemškem kulturnem institutu v ulici Coroneo 15 bo 23. t.m. z začetkom ob 18.30 predavanje z diskusijo o šolskih in vzgojnih sistemih v Italiji in v Nemški zvezni republiki. O novem nemškem vzgojnem sistemu bo predaval Christian grof von Krockow.

V SPOMIN DUŠANA ČERNETA

V spomin na dragega brata Dušana Černetar darujeta ob prvi obletnici njegove smrti sestri Vera in Nada vsaka po 18.000 lir za tiskovni sklad Novega lista.

Prva resnejša preizkušnja

Devinsko-nabrežinski občinski odbor, ki ga sestavljajo predstavniki Komunistične partije Italije in Italijanske socialistične stranke in ki je prevzel dediščino prejšnje levosredinske občinske uprave, bo ta mesec postavljen pred prvo resnejšo preizkušnjo v svoji mandatni dobi. Občinski svet bo namreč prihodnji teden začel razpravljati o letošnjem proračunu, ki ga mora odobriti večina občinskih svetovalcev. Ker pa sedanjí odbor razpolaga v svetu le z devetimi glasovi, je jasno, da se bo moral potruditi, da dobi vsaj nadaljnja dva glasova, če se hoče obdržati na oblasti.

V ta namen je odbor imel več sej z vodi-

telji svetovalskih skupin tako imenovanega ustavnega loka, se pravi z vsemi skupinami, razen z misovsko, in obrazložil osnutek proračuna ter tudi program dela za tekoče leto. Kot smo zvedeli, so se vse politične skupine v bistvu strinjale z izvajanjem predstavnikov občinskega odbora, s čimer pa še ni rečeno, da bodo tudi svetovalci opozicije glasovali za proračun, saj je jasno, da pri tem glasovanju prihaja v poštev predvsem politični moment.

Vse kaže, da bo pri celotni zadevi odločilno zadržanje svetovalcev Slovenske skupnosti, o katerih pa smo prepričani, da bosta odgovorno ravnala, kot sicer vse doslej.

Sestanek v Novi Gorici postavlja KD konkretne obveznosti

Nedavno sprejeti sporazum v Osimu je na Goriškem v kratkem obdobju prinesel že drugi konkretniji rezultat. Pred časom smo že poročali o sestanku mešane komisije, ki je določila stičišče cestne povezave na bodočem mejnem prehodu Štandrež - Vrtojba. Tudi sestanek med posoško Krščansko demokracijo in Socialistično zvezo delovnega ljudstva občine Nova Gorica, ki je bil v petek, 12. t.m. v novem hotelu »Argonavti« v Novi Gorici, je plod izboljšane vzdušja ob meji, ki je gotovo naklonjeno tesnejšim gospodarskim, političnim in kulturnim stikom. Naj še pripomnimo, da je to bilo prvo uradno srečanje med posoško Krščansko demokracijo in Socialistično zvezo iz Nove Gorice.

Ko so se v Novi Gorici odločili povabiti goste iz Italije, so se prav gotovo zavedali, da je Krščanska demokracija tista politična

sila, od kaaere je v mnogočem odvisna rešitev specifičnih vprašanj slovenske manjšine v Italiji, na drugi strani pa ta stranka lahko mnogo pripomore k nadaljnjemu izboljšanju dvostranskih odnosov med Italijo in Jugoslavijo. Iz tega seveda izhajajo tudi določene obveznosti in odgovornosti za to politično silo, pri kateri smo doslej vse prevečkrat ugotavljali, kljub nekaterim pozitivnim premikom, da se je tem obveznostim tudi izmikala.

Delegacijo Socialistične zveze iz Nove Gorice je vodil predsednik občinske konference SZDL Lojze Lah, odposlanstvo krščanskih demokratov iz goriške pokrajine pa tajnik Bruno Longo. Govor je bil o ratifikaciji osimskega sporazuma, do katere bo prišlo v kratkem, o potrebi večjega gospodarskega sodelovanja na tem obmejnem območju, o odprtju novega mejnega prehoda Štandrež - Vrtojba, ki bo omogočil vsaj začetek gradnje bodoče avtomobilске ceste Gorica - Razdrto, in o perečih vprašanjih slovenske manjšine v Italiji. S slovenske strani so poudarili, da ima Socialistična zveza v svojem programu tudi skrb za zaščito Slovencev v Italiji, pri čemer je ne moti njena idejna raznolikost. Izrecno je bila omenjena tudi prepoved pouka slovenščine v Ukvah in izraženo nezadovoljstvo s polo-

žajem Slovencev v upravi in gospodarstvu, ki nikakor ne ustreza njihovi gospodarski moči. Tajnik Bruno Longo je v odgovoru seznanil sogovornike z določili italijanske ustave in opozoril na politično voljo svoje stranke po rešitvi slovenskih vprašanj. Pri tem je navedel stališče Krščanske demokracije, ki je predlagala ustanovitev samostojnega slovenskega šolskega okraja, zavzela se je za odprtje četrtega razreda strokovne šole v Gorici, obsodil je nadalje prepoved pouka slovenščine v Ukvah in spomnil na stališče pokrajinske uprave v Vidmu, ki je priznala obstoj Slovencev v videmski pokrajini. Vodja slovenske delegacije je izrazil upanje, da bodo goriški krščanski demokrati kot vodilna politična sila pripomogli k odpravi težav, ki še spremljajo gradnjo slovenskega kulturnega doma v Gorici. Tajnik posoške KD je obljubil posredovanje svoje stranke v tej zadevi.

Delegacija krščanske demokracije je na sestanku povabila delegacijo SZDL iz Nove Gorice, da obišče Gorico. Sestanek v Novi Gorici pomeni gotovo korak k nadaljnjemu sodelovanju ob meji, posoški Krščanski demokraciji pa nalaga obveznost, da zavzema pozitivna stališča in predvsem konkretne obveze tudi glede ostalih vprašanj slovenske manjšine, zlasti tistih, ki zadevajo rabo slovenskega jezika v izvoljenih organih in postavitve dvojezičnih cestnih tabel ne samo v slovenskih okoliških občinah na Goriškem, ampak tudi v sami goriški občini, zlasti v predmestjih, kjer živi veliko število Slovencev.

Kratke z Goriškega

V nedeljo, 14. t.m., je v Katoliškem domu v Gorici nastopilo Slovensko narodno gledališče iz Maribora s komedijo Toneta Partljiča »Ščuke pa ni«. Gostovanje so organizirali SSG iz Trsta, SPZ in ZSKP v sodelovanju z Ustanovo za kulturne in umetniške prireditve EMAC iz Gorice.

Tudi letos bo eden od nastopov pevske revije »Primorska poje« v Gorici, in sicer 10. aprila v gledališču Verdi. Prvič pa bo ta revija obiskala tudi Beneško Slovenijo, kjer je nastop na sporedu v nedeljo, 21. t.m., v telovadnici na Ljlesah.

V Sovodnjah je predsednik Slovensko kulturno-gospodarske zveze Boris Race predaval o sporazumu v Osimu s posebnim ozirom na boj slovenske manjšine za narodnostne pravice.

Sneg, ki je v začetku prejšnjega tedna padal tudi na Goriškem, je dosegel višino, kakršne v teh krajih ne pomnijo že vrsto let. Zlasti v senčnih legah se je obržal več dni, kar je za ta letni čas in za te kraje redkost.

»Števerjanski vestnik« - ogledalo domačih razmer

Prva letošnja številka »Števerjanskega vestnika« objavlja na uvodnem mestu pogovor z županom Stanislavom Klanjščkom, v katerem seznanja bralce z vprašanji, ki zadevajo delo občinske uprave. Med drugim je povedal, da bo nova šola, ki jo gradijo v Dragah, stala 334 milijonov lir, od teh je dala dežela v obliki posojila 140 milijonov lir, 60 milijonov pa v obliki prispevka, tako da za celotno ureditev in opremo manjka še 134 milijonov. V pogovoru je župan Klanjšček omenil, da

je bil proračun za leto 1976 sprejet soglasno in v zvezi s tem poudaril, da to dejstvo »potrjuje pravo usmerjenost uprave in željo za sodelovanje vseh Števerjancev v blagor naše občine«. Števerjanski župan je tudi povedal, da je občinska uprava postopoma začela uvajati dvojezičnost v svoje poslovanje. Tako je pred časom uvedla dvojezične tiskovine in pečate. Na vseh križiščih občine pa je namestila 34 dvojezičnih tabel.

Naslednji važnejši prispevek govori o gibanju prebivalstva v občini. Iz njega je razvidno, da se je v letu 1975 rodilo 14 otrok (11 dečkov in 3 deklice), umrlo pa je 18 ljudi (7 moških in 11 žensk). V Števerjanu se je poročilo 8 parov, v drugih občinah pa trije pari, pri katerih je vsaj eden od mladoporočencev bil domačin. V letu 1975 je ena poroka bila civilna. Števerjanska občina je v lanskem letu štela 791 prebivalcev, od teh 396 moških in 395 žensk.

Daljši članek je posvečen delovanju sekcije Slovenske skupnosti oziroma Kmečkodelavski zvezi v Števerjanu, ki proslavlja letos 25. letnico ustanovitve in ves ta čas igra pomembno vlogo zlasti v občinski upravi. »Števerjanski vestnik« opozarja tudi na 50-letnico blagoslovitve domače farne cerkve, ki jo bodo Števerjanci obhajali 4. maja letos. Tega dne leta 1926 je namreč goriški nadškof Franc B. Sedej, stric tedanjega števerjanskega župnika Cirila Sedeja, posvetil cerkev, ki je bila med prvo svetovno vojno do tal porušena in nato obnov-

Umrli je Kazimir Nanut

V Kanalu ob Soči je 22.2.1976 po daljši bolezni umrl zaslužni organist in pevovodja — starosta Kazimir Nanut. Rojen 4.2.1906 je na bolniški postelji še praznoval svojo sedemdesetletnico. Nadarjeni mladenič je že pred l. 1927 prevzel orglanje in mešani pevski zbor, ga preobrazil v sodobnejšem cecilijanskem petju in ga nepretrgano vodil dil skozi 50-letno plodonosno, vendar večkrat otežkočeno dobo pod italijansko fašistično vladavino. Vzporodil je oral ledino tudi v pevskem zboru Prosvetnega društva »Soča« v Kanalu. Mnogo časa je žrtvoval še pri pevskih zborih v Desklah, Gor. polju in v Plavah. Prejel je odličja za zasluge za delo.

Po močeh malega trgovca je prispeval k narodnemu osvobodilnemu boju, zato pa

je dve leti (1943-1945) moral prestat v internaciji v Italiji (v Savoni) in koncentracijskem taborišču v Nemčiji (Mauthausen).

Na veličastnem pogrebu so se poslovili od svojega pevovodje duhovščina Kanalske dekanije, združeni pevski zbori iz Kanala in okolice, trije govorniki in velika množica rojakov. V smrti smo spoznali plemenito delo pokojnika.

Žalujejo za njim žena, hčerki Kazimira in Dominika, sinovi Anton, umetniški vodja Slovenske filharmonije in Slovenskega okteta, Joško — šolski glasbenik, Klemen, ki že dohaja očeta v orglanju. Prelepa dedščina! Poveljčalo ga je še dolgo trpljenje med boleznijo.

Ave, slovenski zborovodja!

l. z.

(Dalje na 7. strani)

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Izšel je »Goriški letnik« za 1975

Nova Gorica postaja tudi na znanstveni ravni pomembno središče, kar je v skladu s politiko prostorskega razvoja, načrtano pred leti v Sloveniji. Goriški muzej je predlanskim začel izdajati pomemben znanstveni zvezek prispevkov in obravnav in prav njegova objava za lansko leto kaže, kakšno praznino zapolnjujejo objavljeni prispevki na področju vseh znanosti deželnega obsega, četudi nekatere tokrat, npr. gospodarstvo, vsaj s strani njegovih kulturnih sestavin, zaenkrat še manjkajo.

»Goriški letnik« si je pridobil tudi določeno število sodelavcev z italijanske strani meje, med njimi nekaterih italijanske narodnosti, s čimer opravlja pomembno vlogo mejnega sožitja in narodnostnega zblizanja; v tem zvezku so ti sodelavci pomembni goriški pisec Fulvio Monai, čedajski učitelj Mario Brozzi, videmski profesor Arduino Cremonesi, odvetnik Nino Agostinetti iz Padova, prof. Verena Korsič iz Gorice, z novogoriške strani pa iz Goriškega muzeja Drago Svoljšak, Marko Vuk, Branko Marušič, Mitja Guštin iz Posavskega muzeja v Brežicah, Ksenja Rozman iz Narodne galerije v Ljubljani, Ivo Juvančič kot sodelavec ljubljanskega Inštituta za narodna vprašanja, Tone Ferren kot znanstveni sodelavec ljubljanskega Inštituta za zgodovino delavskega gibanja, Slavica Plahuta in Naško Križnar iz Goriškega muzeja (naštevane ne sledi teži prispevkov).

Na koncu zapisov in obravnav je podan tudi povzetek v italijanščini in nemščini ali angleščini (raba časov v tujih jezikih povsem ne odgovarja). Priložen je seznam ustanov, ki zamenjujejo letnik za svoje izdaje, in je osupljivo obširen: iz vseh jugoslovanskih republik, iz Avstrije (6), Brazilije (1), Češkoslovaške (5), Francije (1), Italije (45) Vzhodne Nemčije (2), Velike Britanije (1), ZDA (5), Zahodne Nemčije (1); manjkajo torej zlasti iz ZSSR, Romunije, Bolgarije, Poljske in skandinavskih držav ter Španije — mogoče je to znak, da tam ne poznajo dovolj slovenščine.

Prispevki obravnavajo v glavnem primorska vprašanja, predvsem z goriškega območja. In so pomembna odkritja. Žal pa jezikovni izraz skoraj pri nobenem ne dosega znanstvene ravni, posebno tam, kjer pisci izstopajo iz svojega strokovnega okvira, kar priča o splošno nizki ravni današnjega slovenskega strokovnega pisanja. Dr. Ivo Juvančič v svojem sicer odličnem spisu o škofu Figarju postavlja že na začetku nepodprto domnevo: »Najprej naj povem, da je istrsko italijanstvo bilo pobudnik in »zastavonoša«... za začetke italijanskega šovinizma, iredentizma, gonje proti »Slavom« (Hrvatoma in Slovencem), ne samo Istre, pač pa vse Primorske, saj je imelo globoke korenine v Beneški republiki, gospodarici istrskih...«. Beneška republika, se zdi, pa nima bogve kaj opraviti s tem, saj nam je ohranila na svojem območju ne le glagolico, ampak v Slovenski Benečiji tudi izvirno slovensko političnopravno samoupravo s slovenskimi župani. Nadalje ima poudarjanje »dobrih« odnosov med fašizmom in Vatikanom, ker gledano edino s stališča manjšinske problematike, mogoče le preveliko težo.

Pomembno zgodovinsko odkritje, da so v Gorici avgusta 1944 spomenik padlim iz prve vojske v spominskem parku razstrelili pravza-

prav Nemci (izjava nemškega SS-poročnika Friedricha Duponta), ne more mimo preveč izrazitih moralnih ocen, kar ji zmanjšuje znanstveno vrednost.

Čudno neznanje zgodovinske, politične in socialne geografije, krajepisja in tlopisja je opazno v vseh prispevkih, ki se tega področja dotikajo. Poleg umetnih oznak kot »Posočje« ali izmišljotin kot »Koprsko Primorje« (gre za slovensko Istro) uporablja neki pisec z oznako: v Zgornjem Posočju in Kobariškem Kotu. Ljudje in zgodovinska geografija vejo le za Bovško in (Kobariški) Kot — (da se loči od drugih Kotov v Sloveniji).

Kritično poročilo o zemljevidu s slov. in ital. krajevnimi imeni nam odkrije porazno stanje v ljubljanski kartografiji; komaj je mogoče verjeti, da izdela kaj takega neki inštitut (ki pomeni znanstveno ustanovo). Kaj je npr. mišljeno z oznako »Furlanija, Julijska krajina in Benečija«? Prevedeno v ital. s »Friuli - Venezia Giulia« (sic!)?? Učenim »geografom« lahko tudi ne-geografi pojasnijo, da je Furlanija (Friuli) nekaj drugega od Benečije (Veneto), Slovenska Benečija (samo to je izvirno) pa je upravno del Furlanije, a se imenuje »Benečija« (zaradi narodnega značaja še Slovenska), ker je bila samoupravna deželica v Beneški republiki, ki je obsegala tudi patriarhovo Furlanijo. Obrazložitev je torej le zgodovinska, ne pa slučajna in samovoljna.

Nadalje pomeni »Venezia Giulia« (uvedel G. I. Ascoli) samo Primorsko, t.j. spočetka vzhodno Furlanijo, ki je prišla pod grofe goriške in vojvode avstrijske in predstavljala za Avstrijo »Primorsko«, t.j. svet, ki z njene strani teži k morju. Nerodna skovanka »Julijska krajina« ali prav dosledno uradniško celo »Julijska Benečija« je ponesrečen prevod iredentistične Venezia Giulia, ki pa ne živi v izreki Primorcev, ker si iredentizma primorski človek ni prisvajal (nevede pa lahko načitani izobraženci).

Nekaterim prispevkom manjka jasnih opredelitev kot npr. slovenski namesto »slovanski« in langobardski namesto »nemški« ali »germanski«. Jezikoslovje je v takih primerih mislilo neke narodnosti, ki jih druge vede ne zaznavajo, ali pa jih vsaj že davno ni bilo več. In končno ne vemo, ali naj v takih oznakah mislimo na ljudi in kulture, ki so bivale na območju Alp in Jadrana, ali pa na take, ki so se

gali vse do Urala (kar si je težko zamišljati) ali do Rena in Labe.

Kljub vsemu temu pa je »Goriški letnik« ogromno delo in postavlja novo vlogo Nove Gorice v slovenskem prostoru. Naj omenim samo to, da kustos Križnar dejansko rešuje pozabe umirajočo stanovanjsko kulturo na Gori, študije, ki so jih po drugih deželah že davno opravili in osvetlili stvarno kulturo našega človeka. Ostaja tudi zvest pristnemu izrazoslovju.

Letnik se v zamejstvu dobi po slovenskih knjigarnah.

E. G.

—o—

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA V TRSTU

priredi v sredo 24. marca 1976 tretje predavanje iz ciklusa zgodovina slovenske glasbe. Predaval bo prof. dr. Dragotin Cvetko na temo PRIPRAVLJANJE SLOVENSKE GLASBENE MODERNE.

Predavanje bo ob 18.30 v mali dvorani Kulturnega doma v ul. Petronio 4.

Vstop prost.

DRUŠTVO SLOVENSКИH IZOBRAŽENCEV V TRSTU

V A B I

na izredno srečanje z ukovskim župnikom Marijem Garjupom in prof. Venosijem, organizatorjema slovenskega tečaja v Ukvah, v ponedeljek, 22. marca, ob 20.15 v društvenih prostorih v ulici Donizetti3.

Odbor društva vabi na srečanje vse, ki jim je pri srcu usoda slovenstva v naši deželi in še posebno v Beneški Sloveniji, Režiji in Kanalski dolini.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU Kulturni dom

30 let neprestanega delovanja

Ivan Bukovčan
PREDEN BO PETELIN ZAPEL

Prevod: Vladimir Kocjančič

Scena: Vladimir Rijavec

Kostumi: Milena Kumar

Govor: Ana Mlakar

Glasbena oprema: Ilija Šurov

Dramaturško vodstvo: Janez Povše

Režija: Janez Drozg

V nedeljo, 21. marca ob 16. uri.

Abonenti SSG imajo popust

—o—

V Rimu je na posledicah influence nenadoma umrl italijanski režiser Luchino Visconti.

Diskusija med Solženicinom in Saharovom

Pri založbi Garzanti je izšla pred kratkim druga številka revije »Kontinent«, ki jo izdaja krog okrog pisatelja Solženicina. Izvirnik izhaja v ruščini, nakar je prevedena revija v razne jezike, med njimi tudi v italijanščino. Številka obsega okrog 260 strani. Glavni sodelavci te številke so Vladimir E. Maksimov, Aleksander Solženicin, Viktor P. Nekrasov, Georgij V. Ivanov, Graham Greene, A. V. Bachrach, Vladimir M. Kornikov, Filip Ota, Lešek Kolakovskij in Ignazio Silone.

Solženicin odgovarja kritikom svojega »Pisma voditeljem« in predvsem Saharovu, katerega očita, da je napačno razumel njegovo sta-

lišče, posebno kar zadeva zatiranje neruskih narodov v Sovjetski zvezi. Po mnenju Solženicina sta bila najbolj poteptana od boljševiške revolucije ravno ruski in ukrajinski narod, medtem ko opozarja Saharov zlasti na zatiranje drugih, manjših narodov v Sovjetski zvezi. Solženicin se tudi ne strinja z mnenjem Saharova, da je mogoče »znanstveno in demokratično reguliranje gospodarstva«, češ da niso prišle do tega niti zahodnoevropske družbe. Zelo zanimivo je tudi pisanje ukrajinskega pisatelja V. Nekrasova »Dnevnik radovedneža«, ki prikazuje razmere v Kijevu, in nadaljevanje romana V. Kornilova »Brez rok, brez nog«.

Sodobno kmetijstvo

Novice iz čebelarstva

Čebelarstvo je pastorka italijanskega kmetijstva, saj se ne more dvigniti na dostojno raven. Odveč je omenjati nezanimanje javnih oblasti do problemov čebelarstva. Krizo kaže tudi področje samo, ki je neorganizirano. Z marsikateri strani je slišati, kako je tudi strokovno časopisje zanič, kako prinaša premalo koristnih nasvetov, kako zanemarljivo novosti, ki se pojavljajo v čebelarstvu doma in po svetu, kako se vse premalo pozornosti posveča prodaji in uveljavljanju medu itd. Marsikaj je v tem oziru odvisno od samih čebelarjev, od njihove volje, da se področje uveljavi in razvija.

Vzpodbudni premiki

Položaj vendarle ni tako kritičen, da ne bi upali na zboljšanje. Pred kratkim so ustanovili čebelarsko zadrugo, ki združuje čebelarje Emilije in Romagne, katere cilj je povečati možnosti prodaje in torej porabe medu. V Parmi ustanavljajo zbirno središče, da bi skupno in tako učinkoviteje prodajali pridelek. Premalo se npr. naredi, da bi v tej dobi, ko je kupec in torej zdravje množic podvrženo ponaredbam prehrabnih izdelkov, poudarjalo lastnosti medu, ki je odlično sredstvo za regeneracijo telesa, ki povečuje odpornost telesa proti boleznim, ki pomirja živce itd. Dogaja se pa na drugi strani, da razni špekulantje ponarejajo tudi med. Ko je nedavno ministrstvo za kmetijstvo dalo pobudo za okrepitev nadzorne službe za borbo proti ponaredbam na živilskem in prehrabnem področju, se je poklicna zveza italijanskih čebelarjev takoj ponudila, da v smislu čl. 46 zakona št. 2033 z dne 15.10.1925 — katerega se je spomnilo ministrstvo in ga obudilo od mrtvih — daje na razpolago svoje osebe, vso možno pomoč in informacije za uspešen boj proti ponarejevalcem.

Predlog za podporo čebelarstva v okviru EGS

Ukinitve pomoči za nakup sladkorja za prehrano čebel v panjih, je povzročila hude padce števila panjev v raznih državah Evropske skupnosti. Upadanje števila panjev, ki jih je itak premalo, pa utegne imeti zelo hude posledice na življenjske procese v naravi zlasti v sadjarstvu. Zaradi nižjega števila čebel ostaja del sadnih cvetov neplojen. Predstavniki čebelarskih zvez držav članic so predložili zato osnutek zakona v podporo čebelarstvu. Pomoč naj bi dobivale čebelarske zveze, katere naj bi se obvezale, da bodo ukrepale vse potrebno za večje pridelovanje domačega meda, za strokovno izobraževanje čebelarjev, za obrambo njihovih gospodarskih interesov itd. Zakonski osnutek predvideva, da bodo prispevke za sladkor plačevale zveze, in, kot kaže, samo v pokrajinski konzorcije včlanjenim čebelarjem.

V kolikor bo ukrep — seveda ko bodo zakon odobrili in nato začeli izvajati — re-

šil tudi problem poklicnega izobraževanja in torej problem strokovnjakov za čebelarstvo, je sedaj težko kaj reči. Vzpodbudna je vest, da se že ustanavlja deželni čebelarski konzorcij — in tudi pokrajinski — in to prav v pričakovanju ukrepov EGS.

Sicer je, resnici na ljubo, potrebno omeniti, da niso naši čebelarji držali rok križem. Izključno njihova je zasluga, če se je od časa do časa pisalo tu in tam tudi o čebelarstvu, če se je npr. na lanskoletnem kmečkem taboru posvetilo nekoliko pozornosti tudi čebeladstvu, če je dr. Štoka vložil v deželnem svetu predlog za zakonski osnutek v prid čebelarstva. Potrebni pa bodo še precejšnji napor, da se bodo stvari premaknile naprej.

Škodljivost sladkorja

Kdor pretirava z uživanjem sladkorja, gre nasproti mnogim neprijetnostim. Zmnožino zaužitega sladkorja se poveča možnost pojave zobne gnilobe, sladkorne bolezni, motenj vida, artritisa in morda tudi raka. Sladkor, ki ga npr. priporočajo voznikom, češ da je lahko prebavljiv, baje zmanjšuje sposobnost koncentracije in je tako posredno vzrok nesreč. Kakorkoli že, saj ni na svetu sladkor samo v obliki, ki jo poznamo. Bolj pogosto bi se morali spomniti, da obstaja tudi med.

Iz Goriške

Razstava risarske šole iz Šempasa v Gorici

V četrtek, 11. t.m., je bil v Katoliškem domu v Gorici abonmajski koncert orkestra Glasbene matice iz Trsta, na katerem je sodeloval tudi violinist Miha Pogačnik iz Ljubljane. Na sporedu so bila dela Bacha in Haydna. Pred samim koncertom pa so prav tako v Katoliškem domu odprli razstavo risarske šole iz Šempasa, ki jo vodi violinistov brat Marko Pogačnik. Ob razstavi, ki bo odprta do 20. t.m., je izšel katalog z besedilom Verene Koršič.

»L. 1971 je skupina mladih našla v Vipavski dolini kraj, ki je odgovarjal njihovu notranjemu razpoloženju in načinu življenja, ki so si ga izbrali: tesno sodelovanje z naravo. Ni bila to samo trenutna muhavost ali ekshibicionistična poteza, pač pa odločitev, ki je zrasla iz globokega razmišljanja o razmerju med človekom, naravo in kozmičnimi silami. Za nalogo so si izbrali raziskovanje narave v vsej njeni raznolikosti in dožemanje vibracij, ki jih ta posreduje človeku. Njihov odnos do narave sloni na spoštljivi obzirnosti in enakovrednem obravnavanju vsega, naj bo to kamen, droben kalček, drevo, žival ali abstrakten pojem. Iz takih pogledov je nastala risarska šola v Šempasu. Njena duša je Marko Pogačnik, ki je dokončal Akademijo za likovno umetnost v Ljubljani. Šola temelji na osnovah, ki so obenem osnove življenjske filozofije te skupnosti. V njej uresničujejo povezanost med življenjem in umetnostjo, ki jo smatrajo za nedeljivo celoto s človekom in logičen zaključek po ureditvi najnujnejših bivanjskih zahtev.

Miselna podlaga in način, s katerim Pogačnik kaže svoje razmerje do umetnosti, je zanimiv in vreden pozornosti: utegne postati važen moment v mozaiku slovenske moderne ustvarjalnosti.«

—o—

»ŠTEVERJANSKI VESTNIK« — OGLEDALO DOMAČIH RAZMER
(Nadaljevanje s 5 strani)

ljena. To številk »Števerjanskega vestnika« zaključuje vremenski pregovori in nekatere ljudske modrosti. Kot vedno, je vsebina tega glasila živa ter pomeni ogledalo razmer in pekočih vprašanj števerjanske občine.

VRNITEV Z ONEGA SVETA

Smrt je kljub velikanskemu tehničnemu napredku še vedno velika skrivnost. Zdravniki in biologi so si vedno manj na jasnem, kdaj v resnici nastopi smrt. Nekdaj se je zdelo to ugotavljanje zelo preprosto: ko neha človeku biti srce. Zdaj pa se je meja med življenjem in smrtjo zelo zabrisala. Znanosti je uspelo, da priključijo ponovno v življenje ljudi, katerim se je ustavilo srce že za mnogo minut in so bili — kot pravimo — klinično že mrtvi. Kje je bila v tistem času njihova zavest oziroma duša? To zanima ne le zdravnike, ampak tudi psihologe ter seveda teologe.

Tako se dogaja, da v zadnjih letih vedno bolj pogosto previdno izprašujejo take ljudi, ki se prebudijo iz dozdevne smrti, kar se največkrat zgodi z masažo srca, z umetnim dihanjem in z novimi močnimi zdravili za pospešitev življenjskega procesa. Iz odgovorov, ki so jih doslej zbrali in ki so natisnjeni v raznih knjigah in študijah, je na splošno razbrati, da so se znašli taki začasno ali dozdevno umrli v čudovitih krajih, ožarjenih od čarobne svetlobe, kjer vlada stanje brezčasnosti in neskon-

čen mir. Duša se počuti lahka, zanjo ni razdalj. Srečuje se z ljudmi, ki so bili že umrli, s starši, sorodniki, s pijatelji. Tisto stanje onkraj meje med življenjem in smrtjo je tako čudovito prijetno, da se mnogi krčevito borijo proti temu, da bi jih zdravniki spet priklicali k življenju, in so prve trenutke zelo žalostni in potrtni zaradi tega. Vendar imajo v spominu, da so jih že onkraj tiste meje prijatelji opozorili, da se bodo morali vrniti začasno na ta svet.

O teh izkušnjah ljudi, je poročal pred kratkim v zanimivem članku dnevnik »La Stampa«. Te izkušnje potrjujejo, kot vse kaže, da se življenje ne konča s smrtjo, ampak da se znajde takrat človek, to je, njegova duša v nekem novem življenju, ki ga sicer naznanja in zagotavlja že krščanstvo in vse druge religije, toda katero previdno odkrivajo zdaj tudi podatki, ki jih zbira znanost. Značilno je, da se ljudje, ki so doživeli tak prehod čez mejo smrti, ne bojijo več umreti, vsaj ne v prvem času po taki presunljivi izkušnji. Kar hrepenijo, da bi se spet znašli onstran meje med tuzemskim življenjem in smrtjo.

ŠAH

»Letalec je vzel devico«. To ni poročno naznailo, niti citat, samo rekonstrukcija. Stavek bi lahko tam okoli leta 1865 zapisal kak Ogrizek, ko bi hotel povedati: »Lovec je vzel damo«. Izpričano je namreč, da je ta (verjetno prvi) slovenski šahovski kronist za »lovca« včasih uporabljal besedo »letalec«, za »damo« pa »devico«.

Šahovsko izrazoslovje v raznih jezikih bi lahko napolnilo debelo knjigo. Toliko bi znali (seveda strokovnjaki) napisati o šahovskih izrazih, o njihovi naslonitvi na prej obstoječe predmete in pojme, o njihovem izposojanju in romanju iz jezika v jezik.

Že v vseh znanih jezikih obstoječa poveza med kraljem-figuro in kraljem-vladarjem nas popelje v dobo, ko je bila ta oblika vladavine edino zveličavna.

Pri naslednji figuri, dami vlada dosti manjša enotnost. V nekaterih jezikih je to kraljeva soproga, kraljica (angleško »queen«, špansko »reina«), v drugih je le dama, ženska (nemško »Dame«, italijansko »donna«). Najbolj zanimiv pa je ruski izraz zanjo: »ferz«. Slutimo, da je za njim orientalski »vezir«, kraljevi svetovalec, za kraljem najvažnejša oseba kraljestva, še posebno v krajih, kot na Jutrovem, kjer so si ženske priborile le majhno socialno veljavo.

Tudi izrazi za lovca in skakača dokazujejo, da je Evropa že v fevdalni dobi prevzela šahovsko igro iz Orienta. Španski »alfil« (ob sorodnem alferez — praporščak) in italijanski »alfiere« pričata o tedaj zelo razširjenem poklicu (danes bi si ta gibčna figura najbrž nadela ime »sindikalist«). Tudi angleški izraz za lovca »bishop« (škof) kaže v isto smer, v fevdalizem z njegovimi škofi-vojsčaki. In končno bi tudi francoski »fou« (norček) le težko nastal danes, ko so dvorne norce zamenjali navadni državljani. Ruščina je tudi tu izvirna (vsaj v primerjavi z evropskimi jeziki). Lovec se v njej glasi »slon«. Slovanski »lovec« se je po vsej priliki rodil doma. Le začetni L je bil nekako predpisan in to zato, da se je ujemal z začetnico nemškega »Löufer« (enako »skakač« in »Springer«).

Poimenovanja skakača so enako izrazito fevdalno obarvana. Tako angleški »knight« in francoski »chevalier« pomenita viteza.

»Trdnjava« večidel povsod ustreza pomenu trdnjave, razen spet v ruščini, kjer je »ladja«. Tudi drugod so »kmetje« kmetje, vojaki-pešci, dninarji (angleško »pawn«, špansko »peón«, italijansko »pedone«, rusko »peška«).

S poimenovanji figur se šahovski izraz seveda še ne izčrpa, saj je znano, da je vele mojster Pirc po naročilu SAZU pripravil kakih 2.000 šahovskih izrazov in definicij za nastajajoči Znanstveni slovar slovenskega jezika. V tem bežnem pregledu se ne moremo spuščati v podrobnosti. Omenimo le dejstvo, da ni samo šah prevzemal izraze iz drugih življenjskih področij, kot n.pr. iz vojske, tudi obratno se je dogajalo.

En primer naj zaleže za vse: »check«. Beseda pomeni v angleščini »šah« (v pomenu »napad na kralja«) in je — ob primernem posredništvu — etimološki potomec perzijskega šaha (kralja). Temu edinemu prvotnemu pomenu srednjeveške angleščine se je v sodobni angle-

Dekle z zaprtimi očmi

59

Napisal Pierre L'Ermite

Prevedel Lovro Sušnik

ŠESTINDVAJSETO POGLAVJE

Drugi dan zjutraj je našel gospod župnik med svojo pošto dvojce pisem s poštnim pečatom »Uvele Rože«.

Odprl je prvo, čigar težka, neravna in nakopičena pisava se mu je zdela takoj značilna.

Gospod župnik!

Morali ste že izvedeti, da je bila Vaša imenitna varovanka Marija Durand potisnjena z vso nujnostjo skozi vrata hiše kot spletkarka in tatica. Še malo, pa bi se ji bilo posrečilo uloviti tega ubogega g. Ludvika, ki je naglo drsel v zvitost spletko.

K sreči sem imela jaz oči! Zakaj gospa je kaj šibka, kot morda že sami veste. Toda gospa Hughe Vam bo bržkone kmalu, te dni, pisala in Vas poprosila za novo sobarico.

S pričujočim pismom imam torej namen prositi Vas, da poskusite na kak način imeti bolj srečno roko in da ne verjamete brez dokazov in resničnih spričeval, ki to potrjujejo, vsem pretresljivim samohvalam, ki Vam jih natvezejo ničvrednice, ki se delajo krščansko pobožne, v resnici pa so manj vredne kot druge.

Ker sem pač jaz tista, ki jih imam ves dan na vratu v kuhinji, se me to najbolj tiče. V nadi, da boste boljše uspehi, sprejmite, gospod župnik, izraze vneta spoštovanja.

Melanija, kuharica pri gospe Hughe
Župnik odpre nato drugo pismo s popolnoma drugačno pisavo:

Gospod župnik!

Piše Vam preprosta uslužbenka, kuharica pomočnica in žena šoferja pri gospodu Hughe. Če se po dolgem pomislanju le vmešavam, storim to edinole zato, ker vem, da so Vam pisali z druge strani, potvarjajoč resnico.

Resnica pa je, da je Marija Durand izvrstno in dostojno dekle, ki je odlično vrčilo svojo službo. Žal pa vlada več ali manj brez dvoma povsod, posebno v kuhinjah in v shrambah za perilo, strahovito zlo, ki se imenuje zavist.

Naša kuharica je postala na Marijo Durand takoj ljubosumna, ljubosumna v strašni meri... Vohunila je za njo in dala vohuniti povsod; in bilo je sila žalostno videti ubogo dekle tako preganjano. Nekoč, ko sem bila posebno vzne-

ščini pridružilo polno drugih. V enojezičnem slovarju smo mu našli 15 samostalnih pomenov (med njimi ček, račun) in 17 glagolskih (n.pr. ustaviti, ovirati).

Ves čas pa nam sili na jezik pripomba. Če je Ogrizek pred dobrimi 100 leti uporabljal »devico« namesto »dame«, je to delal pod vplivom tedaj prevladujočega purizma. Ta je bil seveda pretiran, a današnji slovenski »usus« »topa« namesto »trdnjave« in »pešaka« namesto »kmeta« je še grši in nevarnejši.

»Zakaj nek ne po kranjsku?« je še danes veljaven opomin očeta Marka Pohlina.

voljena, sem poklonila Melaniji, kuharici, ponvico ozirov na čast, misleč, da bo razumela, se sramovala in odnehala. Toda ona ni razumela. Ona ne more razumeti. Zavist ji kali pogled; vsa dejanja hišne so bila popačena; Melanija jo je pritirala čisto do skrajnega...

Dan za dnevom sem bila priča križevemu potu, po katerem so gonili to dekle, in to v hiši, v kateri je vsega dovolj, da bi bil lahko vsakdo popolnoma srečen.

A žal je vmes tudi zavist!

Mnogo sem molila za Marijo. Zakaj če že Melanija nikakor ne vrši verskih dolžnosti, sem pa jaz pobožna. Sem celo članica Društva krščanskih služkinj naše župnije.

Poskušala sem večkrat vlti pogum Mariji Durand, ki je tudi zelo pobožna. A pokazala se je mogoče nekoliko ponosno in bilo mi je nerodno govoriti z njo naravnost, pristrčno, kot bi bila tako rada storila.

Njen odhod obžalujem tem bolj, ker je iz slabosti žalibog tudi moj mož pri tem sodeloval; poudarjam, da le iz slabosti. On to danes tako obžaluje, da je hotel nadalje prehranjevati malega galeba, ki ga je imela Marija. Toda Melanija je pomandrala ptiča, ki jo je preveč spominjal na hišno.

Melanija ima premočan vpliv na mišljenje gospe Hughe.

Mi vsi se bojimo te kuharice; in ker smo navezani na delo, se ji nočemo zameriti, da nam ne bi delala težav ali nas celo spravila ob službo. Marijin primer dokazuje, kako zelo imamo prav!

Hotela sem Vam pisati to, gospod župnik, da ne bi zapustili Marije Durand. Bilo bi preveč škoda! Ona je bolj vredna zanimanja kot kdajkoli. Če bi bili vsi posli taki kot ona, bi postala šesta nadstropja nebesa, medtem ko so sedaj tako pogosto pravi pekel!

Blagovodite sprejeti, gospod župnik, z opravičilom, da se Vam usojam pisati, izraz mojega globokega spoštovanja.

Žena Celestina, uslužbenka pri družini Hughe

(Dalje)

—o—

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

V sredo, 24. marca ob 18. uri F. Wedekind

»Pomladno prebujenje«

Vljudno vabimo vse ljubitelje gledališke umetnosti, cenjene abonente, obiskovalce in prijatelje, ki predstavljajo najdragocenejšo in najpomembnejšo komponento kulturne stvarnosti slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, na počastitev tridesetletnice neprekinjenega delovanja Stalnega slovenskega gledališča.

Slavnost bo v soboto 27. marca 1976 ob 18. uri v Kulturnem domu v Trstu.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Lešič ♦ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51